ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

Harmonizované stavební výrobky – postupy podle nařízení CPR-2011

Mgr. Václava Holušová

Odbor státního zkušebnictví
ÚNMZ

odborný seminář

Praha 3. 6. 2026

Stavební výrobky z hlediska jejich uvádění na trh

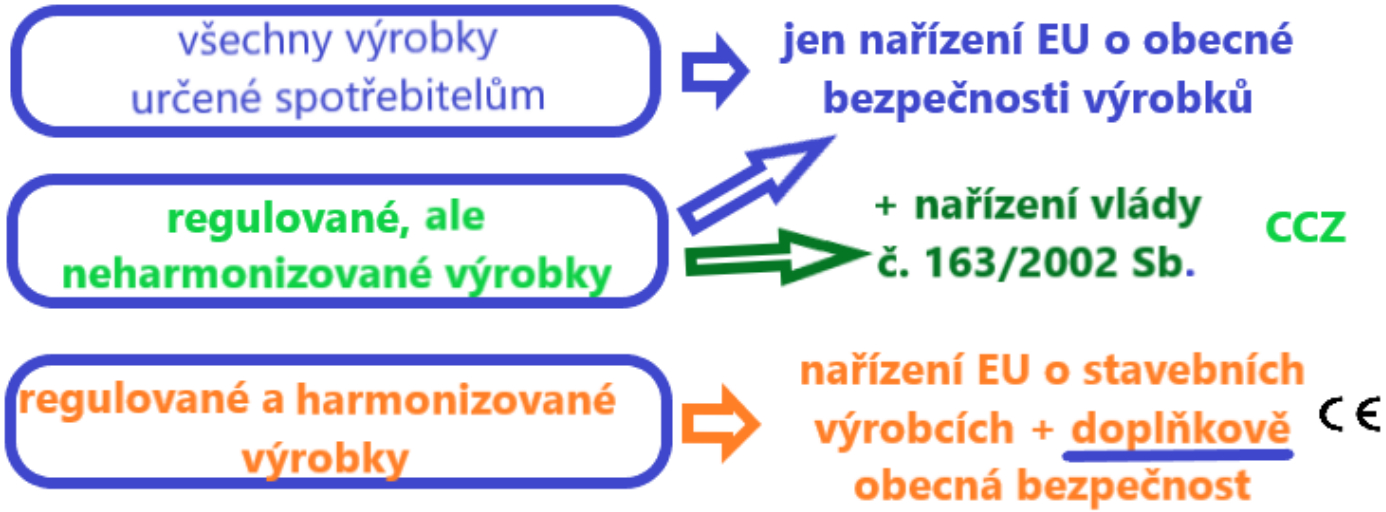

Stavební výrobky z hlediska jejich uvádění na trh

Vazby dané legislativou

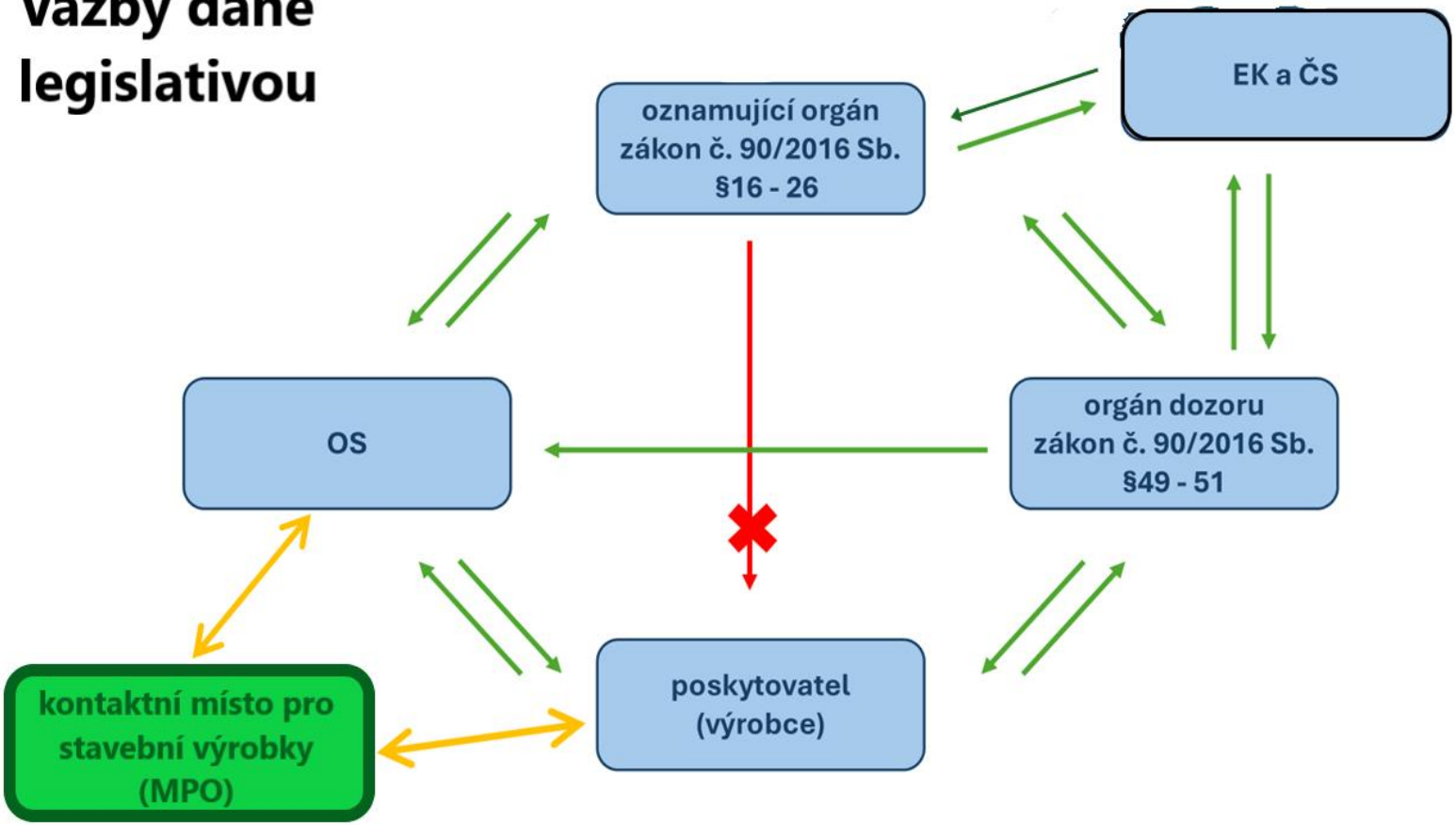

Stanovené výrobky a jejich uvádění na trh

- **<u>Stanovené výrobky</u> – obecná definice:**
  - podle § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 22/1997 Sb. jsou to *výrobky, které představují zvýšenou míru ohrožení oprávněného zájmu a u kterých proto musí být posouzena shoda před jejich uvedením na trh*;
  - zákon č. 90/2016 Sb. sice neobsahuje samostatnou definici stanoveného výrobku, ale používá pojem „stanovené výrobky“ ve svém názvu a nepřímo v § 1 *Předmět úpravy*.

- **Před uvedením stanovených výrobků na trh** musí být posouzena jejich shoda s požadavky příslušných právních předpisů.
- **Postupy posuzování shody** jsou uvedeny v příslušných právních předpisech (tj. buďto v přímo použitelných nařízeních EU anebo v nařízeních vlády ČR, které do českého právního řádu implementují směrnice EU).
- U stavebních výrobků jsou postupy posuzování vlastností a shody uvedeny v harmonizovaných technických specifikacích (normách, EAD).

Zatřídění stavebních výrobků

- Pro všechny výrobky platí, že uvádět nebo dodávat na trh je možné pouze bezpečné výrobky (obecný požadavek na bezpečnost z **nařízení EU o obecné bezpečnosti výrobků**).
- **Regulované výrobky** podléhají ještě zvláštním pravidlům pro daný sektor.
- **Regulované stavební výrobky** jsou specifické tím, že vedle sebe existují harmonizované i neharmonizované výrobky, přitom obě kategorie se prolínají a pokrývají celé spektrum stavebních výrobků; nelze tedy říci, že např. cihla vždy spadá pod evropský předpis a potrubí je vždy pod národním předpisem.
- Rozhodující je pouze to, zda se na daný konkrétní výrobek plně vztahuje nějaká harmonizovaná technická specifikace či určená norma (včetně jeho určeného použití) nebo nikoli; toto rozhodnutí činí výrobce na svou vlastní zodpovědnost. Stejný výrobek s různým použitím může být jednou harmonizovaný, podruhé neharmonizovaný a potřetí bez zvláštní regulace.
- Prioritu má evropský předpis, tedy **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o stavebních výrobcích** (Construction Products Regulation - CPR).
- Souběh dvou CPR: **305/2011** (tzv. „CPR-2011“) a **2024/3110** (tzv. „CPR-2024“); prakticky ale pro výrobce, dovozce a distributory je zatím použitelné jen CPR-2011.
- **Nařízení vlády č. 163/2002 Sb**. přichází na řadu až v druhé řadě.

Informační zdroje

Kontaktní místo pro stavební výrobky (provozuje MPO)

Portál Uvádění výrobků na trh na webu ÚNMZ

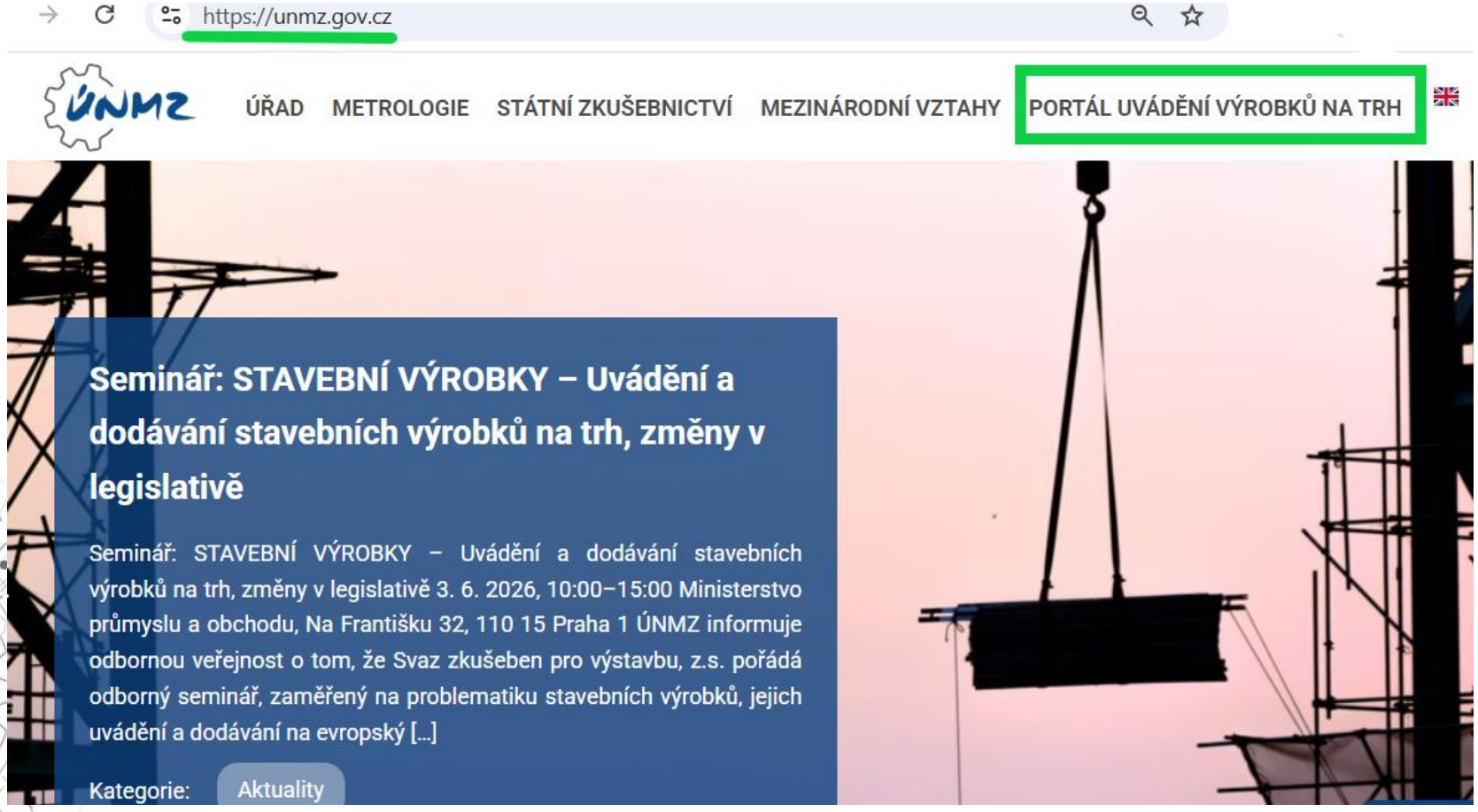

Uvádění stavebních výrobků na trh

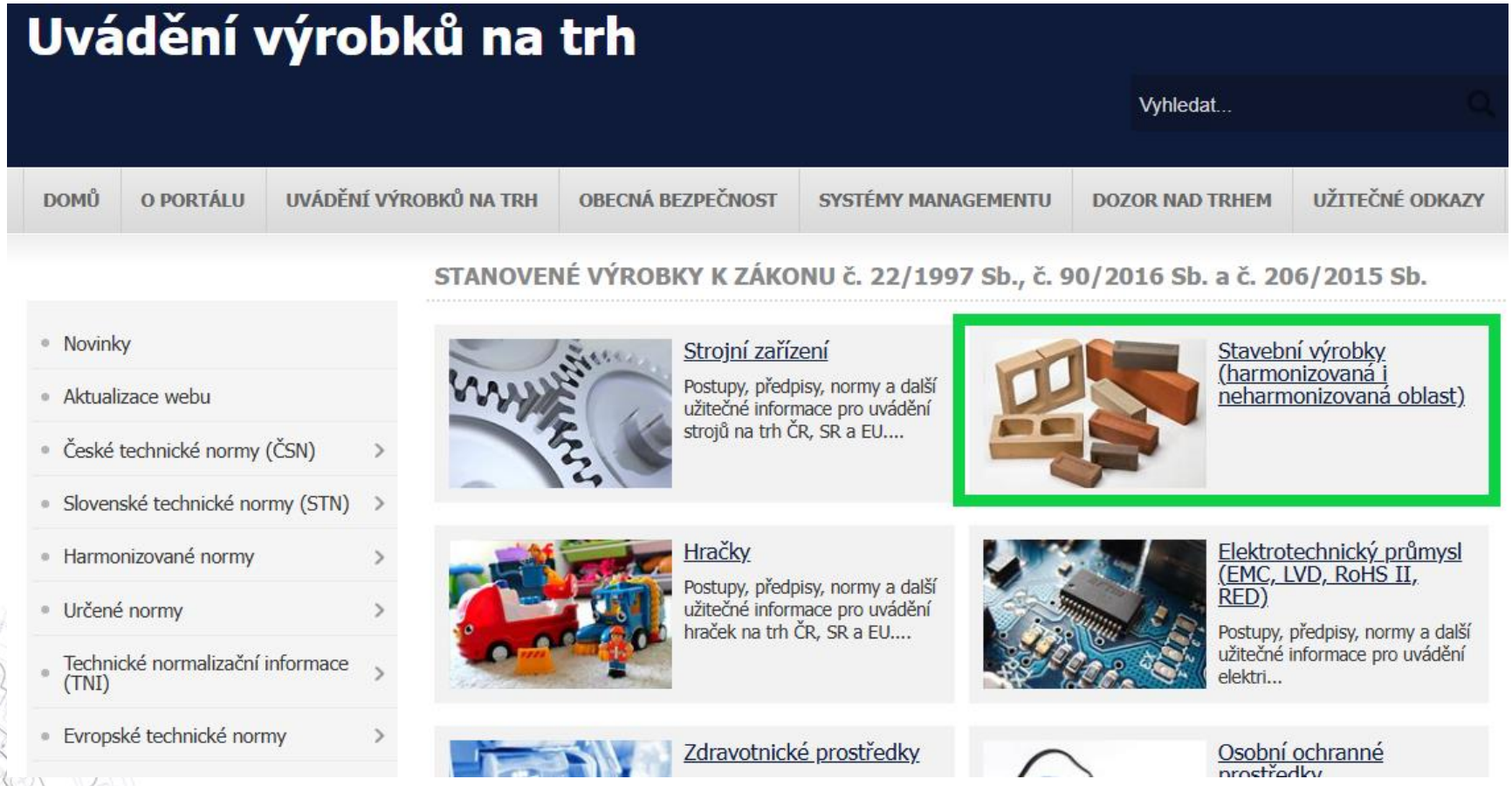

Uvádění stavebních výrobků na trh

Novinky - Stavební výrobky

Uvádění stavebních výrobků na trh

Schéma uvádění stavebních výrobků na trh Postup uvádění stavebních výrobků na trh podle CPR s označením CE Postup uvádění stavebních výrobků na tr...

Právní předpisy ES, EU pro stavební výrobky

Podrobnosti k nařízení CPR pro uvedení stavebních výrobků na trh s označením CE Akty k CPR v přenesené pravomoci Informační portál ÚNMZ pro staveb...

Právní předpisy ČR pro stavební výrobky

Odkazy na příslušné kapitoly veřejně dostupného Informačního portálu pro stavební výrobky, který pro ÚNMZ zpracovává ITC, a.s.

Právní předpisy SR pro stavební výrobky

Přímo aplikovatelný předpis v SR - nařízení (ES) č. 305/2011 a akty v přenesené pravomoci, viz: Podrobnosti k nařízení CPR pro uvedení stavebních v...

Informační portál ÚNMZ pro stavební výrobky

Informační portál pro stavební výrobky

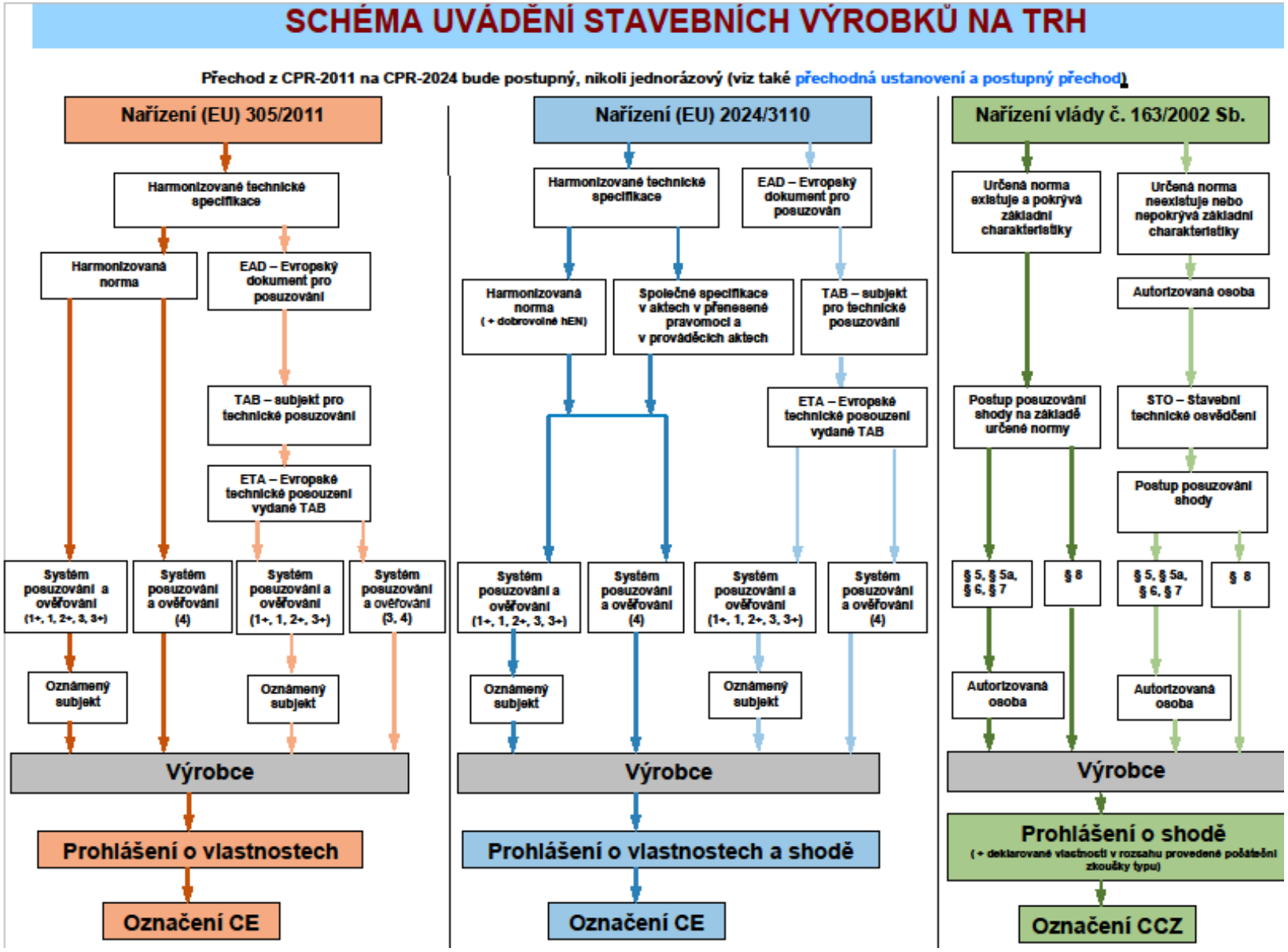

Informační portál pro stavební výrobky

naplnění požadavku CPR-2024, čl. 71 odst. 5:

Hospodářský subjekt se může zaregistrovat do svého příslušného vnitrostátního systému ...

Informační portál pro stavební výrobky

Specializovaný informační portál pro stavební výrobky, kde je uvedeno snad úplně všechno, co se této problematiky týká - vše proklikávací a aktualizované jednou měsíčně, vždy k 20. dni daného měsíce:

http://www.unmz.cz/urad/informacni-portal-unmz-specializovany-na-pravni-a-technicke-dokumenty-v-oblasti-uvadeni-stavebnich-vyrobku-na-jednotny-evropsky-trh-c233

I. Stavební výrobky s označením CE podle **nařízení (EU) č. 305/2011 (CPR-2011)**

II. Stavební výrobky s označením CE podle nařízení (EU) č. 2024/3110 (CPR-2024)

III. Vybrané stavební výrobky (bez označení CE) podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb.

IV. Další požadavky a užitečné informace

V. Vzdělávání

Informační portál pro stavební výrobky

- Podrobný popis jednotlivých kapitol CPR-2011 i CPR-2024
- Databáze harmonizovaných norem a EAD k CPR-2011
- Databáze určených norem k nařízení č. 163/2002 Sb.
- Odkazy na oznámené subjekty a autorizované osoby
- Prohlášení o vlastnostech / Prohlášení o vlastnostech a shodě
- Povinnosti hospodářských subjektů
- Vybrané právní předpisy ČR vztahující se ke stavebním výrobkům a ke stavbám jako takovým (včetně environmentálních požadavků – hospodaření energií, nebezpečné látky...)
- Terminologická databáze
- Terminologie BIM
- Dobrovolné značky (včetně „Osvědčeno pro stavbu“)

HARMONIZOVANÁ OBLAST

Pravidla pro **uvádění stavebních výrobků na společný trh**
se stanovují na úrovni Evropské unie

Legislativu EU navrhuje **Evropská komise** a schvalují ji společně:
Evropský parlament (zastupuje občany EU)
+ Rada EU (zastupuje vlády členských států EU)

Pravidla pro **použití stavebních výrobků do staveb** se stanovují
na úrovni členských států (stavební zákony)

Nevyhnutelně vznikají třecí plochy…

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 („CPR-2011“)

- **Přímo použitelný právní předpis**, který členské státy EU nesmí nijak měnit.
- Má vyšší právní sílu než čistě národní legislativa.
- Použije se **povinně** v případě, že pro daný výrobek existuje harmonizovaná evropská norma (hEN), anebo **dobrovolně**, pokud pro daný výrobek existuje Evropský dokument pro posuzování (EAD) či o něj výrobce hodlá požádat.
- Stanoví **podmínky pro uvádění a dodávání stavebních výrobků na trh**.
- Posuzují se **vlastnosti konkrétního výrobku** s ohledem na to, jaký má vliv na plnění 7 základních požadavků na stavby:
  - Základní požadavek č. **1** - Mechanická odolnost a stabilita
  - Základní požadavek č. **2** - Požární bezpečnost
  - Základní požadavek č. **3** – Hygiena, ochrana zdraví a životního prostředí
  - Základní požadavek č. **4** – Bezpečnost a přístupnost při užívání
  - Základní požadavek č. **5** – Ochrana proti hluku
  - Základní požadavek č. **6** – Úspora energie a ochrana tepla
  - Základní požadavek č. **7** – Udržitelné využívání přírodních zdrojů

Skupiny stavebních výrobků: CPR-2011 příloha IV

- Příloha IV nařízení CPR-2011 obsahuje **35 skupin výrobků.**
- Je oficiálně určena jen pro číslování Evropských dokumentů pro posuzování (EAD), nikoli pro třídění harmonizovaných norem.
- Toto dělení však převzal **Informační portál pro stavební výrobky** na webu ÚNMZ pro usnadnění orientace při vyhledávání konkrétních údajů:
- https://www.nlfnorm.cz/normy/71/harmonizovane-normy-rozdelene-do-skupin-vyrobku
- Evropská databáze **NANDO**, která slouží k vyhledávání oznámených subjektů, také umožňuje vyhledávání podle skupin výrobků, ale tyto skupiny vychází z jednotlivých rozhodnutí Komise, kterými byly určeny postupy posuzování shody. Namísto 35 skupin tedy pracuje se 145 skupinami, což je méně přehledné:
- https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/notified-bodies/product-families?filter=legislationId:33&selected=notificationStatusId:1,legislationId:33

Skupiny stavebních výrobků – NANDO

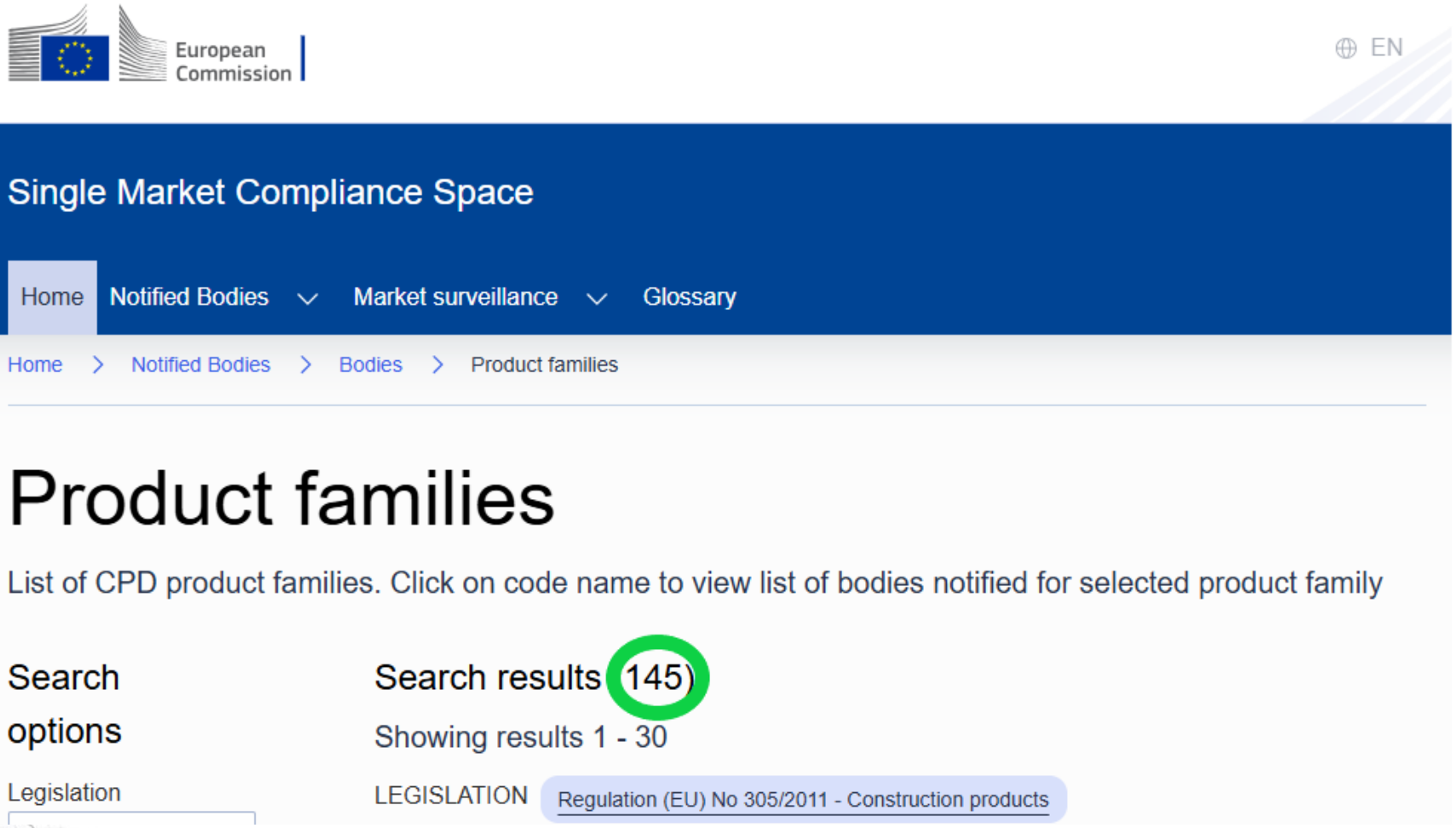

Harmonizované normy k CPR-2011

- Pro **uvedení výrobku na trh** – včetně certifikace, vypracování prohlášení o vlastnostech a připojení označení CE – lze použít **pouze harmonizovanou výrobkovou normu.**
- Harmonizovaná není každá norma, která obsahuje přílohu ZA; to je jen „kandidátská norma“ pro možnou harmonizaci.
- Skutečně harmonizovaná je jen taková norma, na kterou Evropská komise aktivně zveřejnila odkaz v Úředním věstníku Evropské unie („OJEU“).
- Datum použitelnosti dané EN pro účely posuzování vlastností stavebních výrobků a jejich označování CE se není datum publikace normy na webu Evropského výboru pro standardizaci (CEN), ale až datum zveřejnění odkazu na normu v OJEU.
- Použití jiných než harmonizovaných norem je jen **dobrovolné**.

Harmonizované normy k CPR-2011

- Harmonizovaná nemusí být ta nejnovější verze hEN, a nemusí být dokonce ani platná.
- Průběžně roste počet norem, které byly **zrušeny** CEN a nahrazeny novou verzí, ta však ještě nebyla citována v OJEU. Z OJEU zároveň nebyl stažen odkaz na zrušenou EN, přestože ta může být po obsahové stránce již velmi zastaralá.
- To, že odkaz na normu dosud nebyl zveřejněn v OJEU, přitom neznamená, že je „neplatná“. Přesnější výraz by v této souvislosti byl, že je „nepoužitelná pro účely označení CE, ale použitelná pro dobrovolnou certifikaci“.

Mohou nastat tyto situace:

- v OJEU je uveden odkaz na nejnovější platnou verzi normy (optimální stav);
- v OJEU je odkaz na novou verzi normy i na předchozí verzi (ta může být i zrušená); obě verze jsou tedy harmonizované a po určitou dobu platí obě; období souběžné platnosti obou verzí norem;
- v OJEU je pouze odkaz na starší verzi normy, která je v databázi ČSN online již označena jako „zrušená“, přesto však dál slouží pro účely prohlášení o vlastnostech a označování CE (dosti matoucí situace).

Harmonizované normy k CPR-2011

- Národní normalizační orgány členských států **musí** při zavádění EN do soustavy národních norem dodržovat pravidla, která určuje Evropský výbor pro standardizaci (CEN). Jakmile CEN zpracuje a vydá novou EN (včetně budoucí hEN), jsou všechny členské státy povinny tento dokument zavést na národní úrovni nejpozději v termínu DOP (Date Of Publication) a jakékoliv tzv. **konfliktní normy** zrušit nejpozději v termínu DOW (Date Of Withdrawal).
- Za tyto konfliktní normy jsou přitom považovány jak původní národní technické normy zabývající se stejným předmětem, tak v případě zpracování revizí EN i jejich předchozí verze.
- V **Informačním portálu ÚNMZ** jsou tyto případy podbarveny růžově:

EN 459-1:2010 Zrušená (zatím harmonizovaná) je nahrazena EN 459-1:2015 Zatím neharmonizovaná	ČSN EN 459-1 ed. 2:2011 Změna Z1-10.15 (Zrušená (zatím harmonizovaná)) je nahrazena ČSN EN 459-1 ed. 3:2015 (Zatím neharmonizovaná)	Stavební vápno – Část 1: Definice, specifikace a kritéria shody;

Harmonizované normy k CPR-2011

V databázi ČSN online jsou zrušené normy zřetelně označeny červeným symbolem zákazu, zatímco platné normy jsou označeny zeleně.

Harmonizované normy k CPR-2011

Jak tedy mají postupovat výrobci/dovozci/distributoři harmonizovaných stavebních výrobků?

- **Řešení v souladu s legislativou**: povinné posouzení podle harmonizované, ale neplatné normy.
- **Řešení v rozporu s legislativou**: posouzení jen podle platné, leč neharmonizované normy.
- **Řešení kompromisní** („šalamounské“): povinné posouzení podle harmonizované/neplatné normy + dobrovolné posouzení podle platné/neharmonizované normy.

Harmonizované normy k CPR-2011

Vysvětlení?

- Odkazy na hEN k CPR-2011 (a ještě předtím ke směrnici CPD-1989) byly pravidelně publikovány v OJEU až do března 2019.
- Od té doby byly harmonizovány jen jednotky norem (méně než 10).
- Zastavení harmonizace norem pro stavební výrobky způsobilo **rozhodnutí Evropského soudního dvora** ve sporu Evropské komise s Německem, které vyžadovalo dodatečné posouzení nad rámec hEN. Soud prohlásil hEN podle CPD/CPR za součást právního řádu EU (tedy „acquis communautaire“) a Evropskou komisi za zodpovědnou za jejich soulad s CPR.
- **Problém**: zásadní neporozumění mezi Evropskou komisí a CEN o tom, co je přidanou hodnotou evropské legislativy, nad rámec čistě technického přístupu tvůrců norem. /je to společný trh/
- **Řešení**: komplexní revize veškerých harmonizovaných norem z hlediska požadavků CPR-2011 a CPR-2024, příprava nových normalizačních požadavků pro CEN a následná harmonizace takto vzniklých norem. Tento proces se nazývá „**revize CPR acquis**“.

Příprava nových normalizačních požadavků

Normalizační požadavky („mandáty“) = dokumenty, kterými si Evropská komise objednává u CEN vytvoření norem, které bude možné vyhlásit jako harmonizované ke konkrétnímu právnímu předpisu.

Příprava nového zadání pro evropský normalizační orgán CEN:

- Vytvoření šablony normalizačního požadavku, která respektuje terminologii CPR a zahrnuje i nové požadavky v souvislosti s oběhovým hospodářstvím a environmentální udržitelností.
- Vytvoření pracovních týmů pro jednotlivé skupiny výrobků, složených z expertů nominovaných ČS a zastupujících jejich zájmy, dále zástupců sdružení výrobců a zástupců CEN.
- Sběr informací o legislativních požadavcích jednotlivých ČS na použití dané skupiny výrobků do staveb na svém území, posouzení existujících hEN a návrh nového normalizačního požadavku; činnost rozplánována na 15 měsíců.
- Předložení návrhu normalizačního požadavku k vyjádření zástupcům ČS, a to jednak po linii nařízení CPR (Výbor pro stavební výrobky) a jednak po linii standardizace (Výbor pro standardizaci).
- Zveřejnění normalizačního požadavku v OJEU formou rozhodnutí Komise.
- CEN přijme tuto objednávku a příslušná CEN/TC začne tvořit normu podle zadání.

CPR acquis process – Milestones

0 Pre-standardisation work

- Development of assessment methods not available or not harmonised

I Work programme and scope

- List of products, materials, intended uses and forms and shapes (when relevant)

II Creation of technical boards

- Specific task groups to deal with subfamilies

III Preparation of the technical content

- BRCW and essential characteristics
- Product requirements

IV Final consultation

- Standardisation request
- Delegated act for product requirements

Standard drafting

- Drafting of harmonised standards by CEN/CENELEC

Making standard mandatory

- Implementing act
- Delegated act (classes, threshold, mandatory declaration, etc.)

Příprava nových normalizačních požadavků

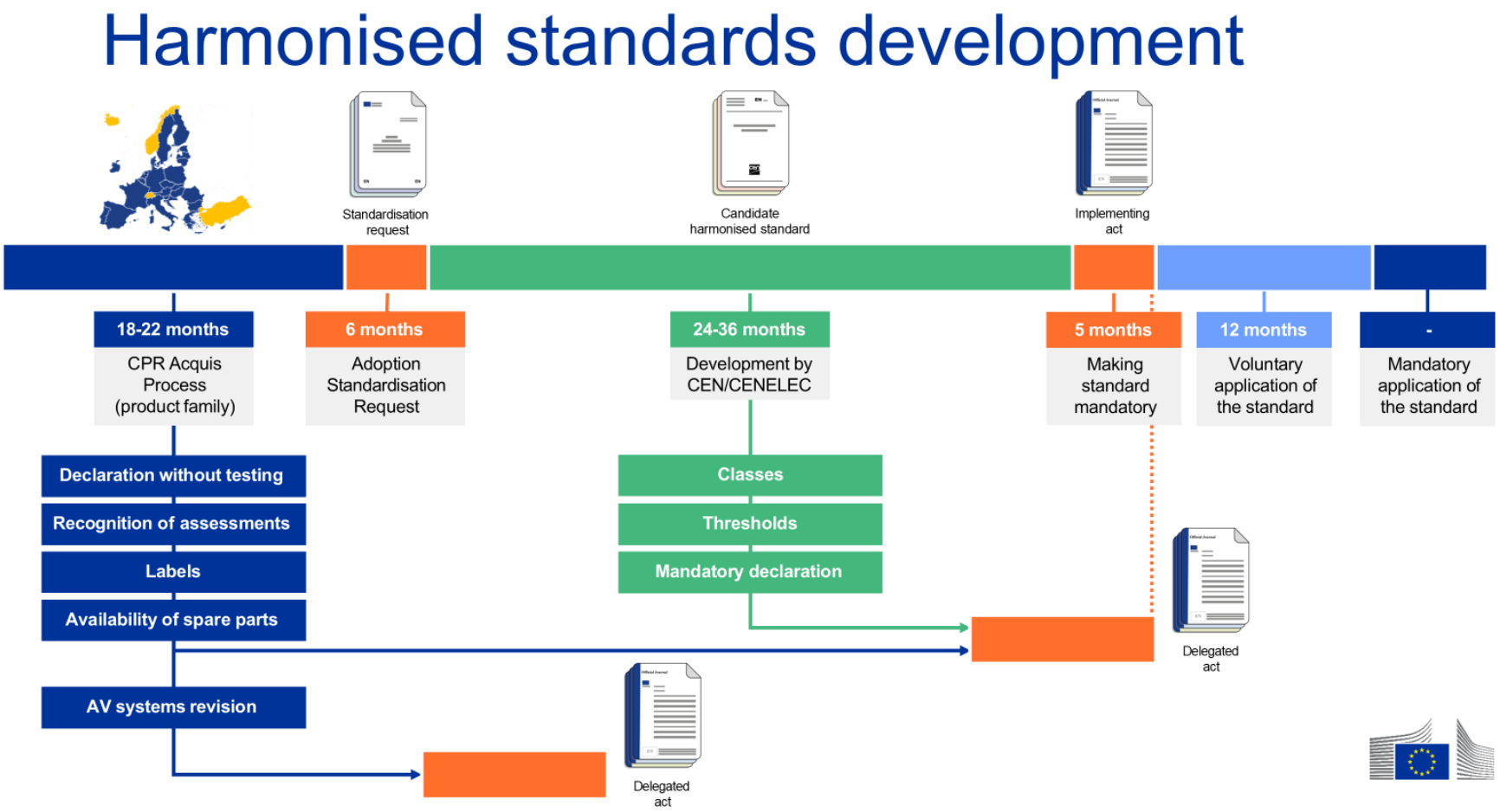

Příprava nových normalizačních požadavků

Skupiny výrobků a jejich prioritizace (stav v lednu 2026):

Příprava nových normalizačních požadavků

Týmy, které už dokončily práci**:**

- **Betonové prefabrikáty**: CEN/TC 229 už pracuje na normách, které budou harmonizovány ještě k CPR-2011.
- **Kovové konstrukční výrobky a doplňky**: hlasování ve Výboru pro standardizaci dopadlo rozporně, takže část norem bude harmonizována ještě k CPR-2011 a zbytek až k CPR-2024.
- **Cement, stavební vápna a další hydraulická pojiva**: budou to první normy harmonizované již k CPR-2024.

Týmy, kde probíhá diskuse expertů:

- **Výztužná a předpínací betonářská ocel; Konstrukční dřevo; Zdivo; Kamenivo; Sklo; Podlahoviny; Stabilní hasicí zařízení; Stavební sestavy, jednotky a prefabrikované prvky (building kits); …**
- **Tepelněizolační výrobky a sestavy:** nejasnosti ohledně tepelné vodivosti.
- **Okna a dveře:** nejasnosti ohledně tepelné vodivosti a vlivu kování.
- **Beton, malty a omítkoviny**: Komise navrhuje harmonizovat normu na hotové betonové směsi, řada ČS i sdružení výrobců zatím nesouhlasí.

Příprava nových normalizačních požadavků

Stavební sestavy, jednotky a prefabrikované prvky - stavební výrobky a modulární systémy, vyráběné mimo staveniště.

- Tato pracovní skupina slouží k naplnění jedné z iniciativ dokumentu „**Evropská strategie pro bytovou výstavbu**“ (European Strategy for Housing Construction).
- Cíl: urychlení výstavby → zvýšení nabídky cenově dostupného bydlení.
- Nástroj: zjednodušení postupů pomocí harmonizace; přechod od roztříštěných národních systémů pro vydávání stavebních povolení k jednotnému evropskému technickému jazyku.
- Výrobky z této skupiny budou hlavním motorem nákladově efektivní a vysoce kvalitní bytové výstavby.
- Zahájení činnosti: 1.Q 2026.
- Očekávaný výstup – normalizační požadavek: 2.Q 2027.

Skupina pro stavební sestavy (building kits)

1 - Construction kits

e.g.:
Envelope kits
Kits intended to form the external envelope of a building or part of it (including facades, roofs and cladding)

Roof and floor kits, services kits, internal partition kits, ...

Skupina pro stavební sestavy (building kits)

2 - Building units

e.g., Functional units
Self-contained modules integrating finishes, fixtures and internal systems, comprising floors, ceilings, walls, cabinets, kitchen and/or sanitary ware equipment and pipelines

Access units, services units, ...

Skupina pro stavební sestavy (building kits)

3 - Prefabricated elements

e.g., Panels
Prefabricated panels, floors or roofs which may incorporate functional systems such as windows or conduits

Roofing elements, flooring elements, structural elements

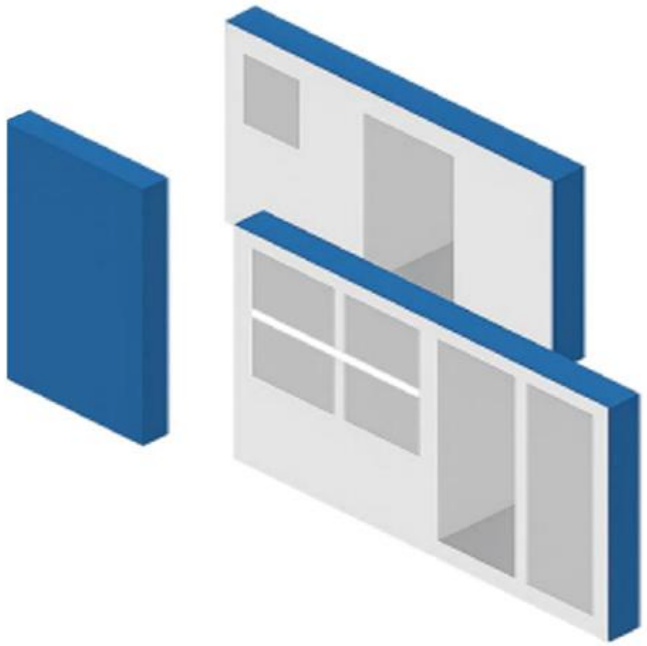

Skupina pro stavební sestavy (building kits)

Ještě se zvažuje:

Sub-family 4 - **Service kits and units**

Services kits

Kits made of components intended to provide building services to the building such as heating/cooling, thermal storage, water distribution, etc.

Example:
HVAC system

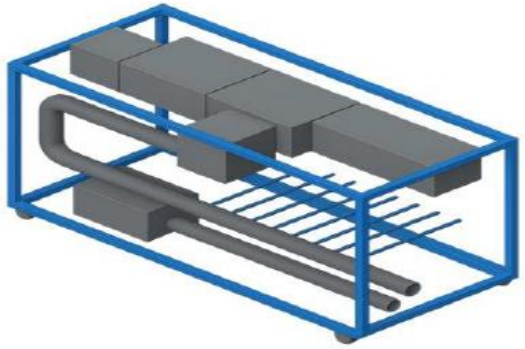

Evropské dokumenty pro posuzování (European Assessment Documents – EAD)

Dobrovolná alternativní cesta v případě neexistence hEN:

- **Evropský dokument pro posuzování (EAD)** je jakási „malá norma“, vypracovaná na míru konkrétnímu výrobku, na žádost jednoho výrobce nebo skupiny výrobců, a následně daná k dispozici všem.
- **Záměr**: umožnit připojení CE k „inovativním“ výrobkům, pro které ještě neexistuje hEN; pokud bude EAD často využíván více výrobci, může se stát základem pro normalizační požadavek pro CEN na novou hEN.
- Pokud pro daný výrobek již existuje dokument EAD, lze na jeho základě celkem rychle vydat Evropské technické posouzení (ETA), vypracovat prohlášení o vlastnostech a připojit CE. Pokud ještě vhodný dokument EAD neexistuje, může výrobce požádat o jeho vytvoření. Tato služba je pro výrobce bezplatná, trvá však nejméně 1,5 roku.
- EAD mohou vypracovat pouze subjekty pro technické posuzování (TAB).
- **Seznam aktuálně platných EAD** naleznete v databázi NANDO pod tímto odkazem (v angličtině). Jejich počet se stále zvyšuje, protože odkazy na nové EAD v OJEU jsou vydávány několikrát ročně. České překlady některých EAD jsou k dispozici na Informačním portálu ÚNMZ pod tímto odkazem.

Změny v textu CPR-2011: zavedení POSV 3+

- Příloha V k CPR, ve znění nařízení Komise č. 568/2014:

Systém 1+

Systém 1

Systém 2+

Systém 3

Systém 4

Nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 2024/2769, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 305/2011 stanovením použitelných systémů POSV stavebních výrobků ve vztahu k základním charakteristikám souvisejícím s environmentální udržitelností a kterým se uvedené nařízení mění, pokud jde o POSV stavebních výrobků na základě modelovacího přístupu (zveřejněno 28. 10. 2024, účinnost od 17. 11. 2024). Jde o zavedení systému pro měření environmentální udržitelnosti výrobků v souladu s přílohou V nařízení CPR-2011.

nový systém 3+

Změny v textu CPR-2011: zavedení POSV 3+

Systém 3+

*a) **výrobce provádí**:*

i) posouzení vlastností výrobku na základě sběru údajů pro vstupní hodnoty, předpoklady a modelování;

ii) řízení výroby;

*b) **oznámený subjekt pro validaci posouzení** rozhoduje o vydání, omezení, pozastavení nebo zrušení zprávy o validaci stálosti vlastností stavebního výrobku na základě výsledku těchto posouzení a ověření provedených tímto subjektem:*

i) validace vstupních hodnot, předpokladů a souladu s platnými obecnými pravidly nebo pravidly pro konkrétní kategorii výrobku;

ii) validace posouzení výrobce;

iii) validace procesu použitého k provedení uvedeného posouzení;

iv) validace správného používání softwaru vhodného pro posouzení;

v) počáteční inspekce ve výrobním závodě za účelem validace veškerých údajů týkajících se konkrétní společnosti.

Validace x verifikace: Oznámený subjekt neověřuje správnost konkrétních čísel (neprovádí verifikaci), ale jen ověřuje způsob, jakým výrobce pracuje s daty.

Změny v textu CPR-2011: zavedení POSV 3+

- Posuzování provádí nový typ oznámeného subjektu, nazvaný „**oznámený subjekt pro validaci posouzení**“; musí být oznámen k horizontální normě EN 15804+A2.
- Systém 3+ je **doplňkový** k ostatním systémům POSV, nestojí samostatně.
- Zatím se promítl jen do **norem řady EN 16510-2-x Spotřebiče pro domácnost na pevná paliva**. Tyto normy umožňují výrobcům deklarovat emise, energetickou účinnost a environmentální udržitelnost. Je povinný pouze v případě, že výrobce hodlá dodávat své výrobky do ČS, který toto posouzení vyžaduje.
- Žádných jiných výrobků se to zatím netýká, protože v jejich hEN nejsou zahrnuty environmentální vlastnosti.
- Až budou vydány nové normy pro **kovové konstrukční výrobky a doplňky** a normy pro **výrobky z betonových prefabrikátů**, na které již byly vytvořeny normalizační požadavky, tak již budou obsahovat envi vlastnosti s posouzením systémem 3+. To nastane nejdřív ve druhé polovině roku 2026. Opět ale nebude automaticky povinné kompletní posouzení; povinnosti budou nastupovat postupně.

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

Děkuji za pozornost.

Dotazy:

Kontaktní místo pro stavební výrobky

cpr@mpo.gov.cz